

Bilag 20.

Betænkning angaaende Indflydelsen paa Vegetationsforholdene af et nyt Udløb fra Ringkøbing Fjord.

Af mag. sc. A. Mentz,
Det danske Hedeselskabs Botaniker.

Til Hedeselskabets Bestyrelse!

Idet jeg herved afgiver Betænkning angaaende den Indflydelse, en paatænkt Flytning af Udløbet fra Ringkøbing Fjord kan forventes at faa paa Vegetationsforholdene paa de lavere Arealer i og ved Fjorden, skal jeg fremhæve, at dette Indlæg ikke kan være udtømmende, fordi Sagen paa afgørende Punkter endnu er for lidt oplyst. Derfor maa de Slutninger, som jeg med Hensyn til Virkningen af et nyt Udløb mener at kunne udtale, nødvendigvis blive ret hypotetisk holdte. Forud for disse Slutninger gives en Oversigt over Vegetationsforholdene paa alle de lave Arealer, som i høj Grad ere interesserede i Spørgsmaalet om det projekterede Udløb for Fjorden.

I.

De Arealer i og ved Ringkøbing Fjord, hvorpaa Aabningen af et nyt Udløb vil have nogen Indflydelse, ere i første Række lavt liggende Jorder, hvad enten disse nu ere dyrkede, eller de henligge som naturlig Eng. Og naturlige Enge i Ringkøbing Fjord omfatte jo meget udstrakte Arealer. Men de ere tillige af meget forskellig Beskaffenhed, og for nærmere at paavise dette skal der i det følgende gives en kort Oversigt over dem, deres Oprindelse og deres Vegetation.

1) *Engene langs Holmslands Klit.* Langs den østlige Kyst af Holmslands Klit findes en smal, næsten fortløbende Bræmme af Enge. Jordbunden er snart sandet, snart klæget; Vegetationen er blandet, snart af marskagtig Karakter, snart gestagtig, mest dog det sidste. Størst Udstrækning have de mod den nordre Ende af Fjorden (nogle faa hundrede Tdr. Ld.), ved Aargab, paa Christian Pedersens Sand (70 Tdr. Ld.), paa Havrendingerne (100 Tdr. Ld.) og ved Bjerregaarden (160 Tdr. Ld.).

2) *Engene langs Von-Aa og omkring Stadil Fjord.* Op langs Von Aa findes betydelige Enge, der benævnes Holmslands Marskenge, Vognkær, Holmo Kær, Vig Eng, Søndereng og Kastenge, i alt henved 1,000 Tdr. Land. Alle disse Enge, som jeg har lært at kende ved mine Undersøgelser af Moser i Hind Herred, ere overlejrrede af Klæg (og Sand), og oftest findes der derunder tykke Tørvelag. Store Dele deraf ere afgravede af Hensyn til Tørven. Klæglaget er af afvekslende Tykkelse, men over det meste dog ca. 1 Meter. Tørvelagene ere ligeledes ret mægtige; saaledes har Steenstrup konstateret 2,25 Meter Tørve ved Kosø (Rambusch, Studier over Ringkøbing Fjord, S. 43).

Engene ere af forskellig Godhed. Uden at komme ind paa Detailler kan det anføres, at de inderst mod Land og vistnok ogsaa højest liggende Enge gerne ere de daarligste: 1) *Nardus-Eng* (*Katteslæg-Eng*) med Katteslæg, Stargræsser uden Kløver eller med ringe Mængder deraf. 2) Hovedmassen af Engene ere Gestenge eller *Aira-Eng* (Mosebunke-Eng) med Mosebunke, Rød Svingel, Eng-Rapgræs og Fløjlgræs